

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 k. — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy órára 1 " — "

Egyes szám ára 4 k.

Felelős szerkesztő: KOHANYI GYULA.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:

Nagyobb terjedelmű a többszöri kiadások alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj minden külön bejegyzésért 30 k.

Zivatar előtt.

(T—s.) Mikor a levegő tulontul megtelik villanyos feszültséggel, két-égtelen, hogy zivatar elől állunk.

Kínától Észak-Amerikáig mindenütt nagy a villanyos feszültség, sőt utóbbi helyen már dühöng is a zivatar.

Forrongásban van az egész politikai világ. Alig van ország, melyet a mostani állapotok nyugodni hagynának és ne kellene félnie, hogy a jövő perczben már kellő közepén áll egy nagy véres háborúnak.

A spanyol-amerikai háboru kavarta fel az eseményeket. Teljesen lehetetlen is, hogy ilyen fontos politikai ténynél nyugodt maradjon egy és más nagyhatalom, mely érdekköre számára esetleg alkalmas tért vél találni a zürzavarban.

Angolország végtelenül önző politikája, Oroszország tevékenysége hatalmas erejének érzetében, a mindinkább fejlődő Németország ésszerű célzatos politikája, a Balkán államok zürzavaros összevisszasága mind nem olyan dolgok, amik csak valamelyes megnyugtató tény is tartalmaznának.

Forrongás, véres forrongás van az egész politikai világban, a fajok gyűlö-

lete, más rovására megépítendő érdek-várak mind most kerülnek felszínre.

A chaos minket sem hagyhat érintetlenül. Egyfelől az orosz-francia-osztrák-magyar szövetség eszméje, másfelől a Palaczky ünnep és véle kapcsolatban a szláv fajok egyesülésének eszméi. A spanyol-amerikai háboru, mely a spanyol dynasztia révén oly közletről érdekel bennünket. A forrongó Balkán, melynek államocskái mindmeggannyian a mi rovásunkra akarják építeni jövőjüket.

Mindmeggannyi kérdés nagyon közletről érdekel bennünket. Nem csak érdekel, de méltán aggaszthat is, mert a kibontakozás felé vezető út merőben ismeretlen. Valahol a sötét háttérben fekszik. Féltő, hogy vér és csontok halmaza teszi a talaját.

Prágában a szlávok egyesülésének eszméjét hirdetik és a magyarországi szlávok csatlakoznak hozzájuk.

Montenegro fejedelme éles intrikákat folytat és aligha hibásan számít Bosznia és Hercegovina népének segítségére. Montegró fejedelme ma már az oroszok czárja előtt is népszerű alak, és akinek Krisztus a barátja...

Most Szerbia és annak dynastiája ellen intrikál a fejedelmecske, kinek apróbb régibb bécsi adósságait, miket a

bécsi kereskedők az »uralkodón« sommás keresettel megvenni nem tudták; az udvarmesteri hivatal fizette ki.

Nikita, akinek nincs annyi pénze, hogy a photographusát kifizesse, a nagy szerb birodalomról álmodozik, élén szerény magával. Bulgária fenkölt (?) lelkü fejedelme a segítő társa ebben a vállalatban, mely bennünket annyiban érdekel, hogy tőlünk Boszniát és Hercegovinát szándékozik elvenni.

Nagyon sok azonban a politikában az olyan pont is, melynek sötétjét a komikum nem enyhíti s ez főként az a harczi hangulat, mely a levegőt eltölti.

Járványszerűleg lépeit föl és nincs ellene gyógyító szerum.

A Spanyolország és Észak-Amerika között dúló háboru a melegágya ezen veszélyes kór baczilusainak, amelyek inficiálják a levegőt és hirdetik a közelgő zivatart.

Olyan zürzavaros a helyzet, hogy önkénytelenül puskaporos hordóra emlékeztet. Csak egy szikra kell és lángborul a lég, kitör a vihar, mit előre jelzett a villanyos feszültség.

Olyan erős a surlódás a politikai világban, hogy az a kis rémes szikra igen könnyen kipattanhat.

Krónika.

— A Debreczen eredeti tárczája. —

Nyár van! Ez a folyó hét alapeszméje, igaz ugyan, hogy az egész héten esett az eső és fázott, aki nem cserelhette fel a szalma-kalapját és a pepita nadrágját az áprilisban levett tavaszi öltözettel, hanem azért nyár van, kétségtelenül, ha nem is meteorológiai, hanem kalendáriumi értelemben s ha zsunalisztikai szempontból még nem értünk is a Rák helyett az Ugorka jegyébe, mégis csak nyári jellege van mindennek, ami a múlt héten történt.

Az egész héten át az ifjuság foglalta el a szülők és tanítók lelkét: vizsgálatok folytak, közelebb vive egy lépéssel a cél felé a jövő nemzedéket. A cél! vajh mi lehet az, amelyet annyi millió és millió fiatal lélek magának ezen a héten kitűzött, hogy követni fogja, vajha, mennyi nem fogja azt elérni!

Kettős kötelessége van a tanítóknak, különösen a mai világban, az egyik az, hogy tanítsanak, a másik az, hogy kiismerjék a növendékek lelkét, hajlamait s igyekezzenek őket annak megfelelő pályára terelni. Mert ott kezdődik a legtöbb ember szerencsétlensége, hogy mikor érettnék nyilvánítja a vizsgáló bizottság, rögtön az első lépéssel meghazudtolja őket az ifju s meggondolatlanul nem neki való pályára lép azzal a világba szóló utlevéllel kezében.

Még talán legjobban járnak e szerencsétlenek között azok, akik nem a tudományos pályákat választják, hanem 18 éves fiatal,

ábrándos lelküket belétemetik a posta, vasut, adó és számvitel rubrikáiba, mert ezek legfeljebb bemohosítják azt, de meg nem rontják, talán csak a vasut, hanem a többiek?! Oh, azok, ha nem volt mellettük jótékony Mentorként a szülői és tanítói gondoskodás, mikor elhatározták, hogy az élet különböző útjai közül melyikre lépjenek, micsoda rettenően csalódhatnak ezeken az utakon...

Szép reményink hajnal csillagánál
A jövődő tündérkert gyanánt áll,
Csak midőn a tükörbe lépünk,
Venni észre gyászos tévedésünk!

— mondja Petőfi s hány fiatal embernek jutott ez eszébe, mikor észrevette, hogy eltévesztette a pályáját...

Pályatévesztett ekzsztenczia! Ezt a kifejezést Bismarck, az ujságírók nagy ellensége, a mi gyűjtőnévünkül használta általánosán és sok nagyon sok igaza volt benne, mert a mely országban megszabták az egyes tisztviselők minősítését, ott már jóformán csak a hírlapirodalom áll nyitva az oklevél nélkül szükkölködő fiatal embernek, — lehet-e rossz néven venni tőle, ha oda menekül s lehet-e rossz néven venni a hírlapirodalomtól, hogy befogadja őket?! Hiszen a mi pályánkou senki sem lehet több, mint a mennyit ér: ha sem irni nem tud, sem hirszerzési képessége nincs, bizony nem boldogul itt, akárhogyan erőlködik, míg más pályán, ha lelke egyensulya meg nem zavarodik, — végre is

Megszokja a rendszer jármát.
Akár a szárazalmi ló,

— s tapossa utját tovább szakadatlanul, ha kedvetlenül is, míg nálunk, ha tulfeszíti a hirt, követlenül elszakad...

Egy nagy bűnöst ítélték a múlt hét végén a debreczeni törvényszék birai 15 évi rabságra és az megnyugodott az ítéletben, meg nem mozdulván egyetlen arcizma sem, míg végig hallgatta a hosszú megokolást s kimondta reá a választ, mintha semmi sem történt volna. — vajjon, látva ezt a határtalan nyugodtságot nem merülhet-e fel az eszme, hogy ime az szerencsétlen legény is pályatévesztett ekzsztenczia volt: egy ábrándos fiu, aki szívesen járt az olvasóköribe és olvasta a rémregényeket szabad idejében, naphosszat pedig a vasutépítéshez ásta fel kubicokban a földet, — hogyne zavarta volna meg a fejét a pénzvagy?! Ment volna az elemi iskolából, mikor 11 éves korában rálött az atyjára, valami javítóintezetbe: husz esztendőskorában bizonyára nem ölt volna embert, sőt ártatlan és védetlen nőt és kis leányt, hanem talán első sorban volna hivatva arra, hogy megnyerje az igazságügy-miniszter által börtönügyi erkölcsnemesítő olvasmányra hirdetett pályázatot?!... Eonek a nagy bűnösnek a védője a legnagyobb mértékben igyekezett védeencze lelkének a bűnre való öntudatlan hajlandóságot és még vita is támadt közte és a vádló királyi ügyész között Lombroso tudományos elméletének értéke fölött.

Magam is a védő álláspontján vagyok, mint az eddigi reflexióimból is látható, de azért nem tagadhatom meg magamtól azt a

BELFÖLD.

A főrendiház bizottságiból A főrendiház közgazdasági és közlekedésügyi bizottsága hétfőn, e hó 27-én délelőtt 10 órakor ülésezik. Ugyanaznap a főrendiház üléset megelőzőleg az állandó igazoló bizottság ülésezik, melynek tárgya a főrendi tagok névjegyzékének folytatólagos kiegészítése.

A kvóta. A magyar kvóta-bizottság tagjai részben tegnap, részben ma utaztak Bécsbe, hogy a kvóta-bizottság ülésén résztvevessenek. Értesülésünk szerint **A p p o n y i** Albert gróf a tanácskozáson részt fog venni, dacára annak, hogy neje betegsége őt az utóbbi időben visszatartotta attól, hogy az üléseken megjelenjen. A mostani tanácskozások fontossága azonban őt is rábírta arra, hogy Eberhardból menjen fel Bécsbe. — **B a n f f y** báró miniszterelnök tegnap reggel, **F e j e r v á r y** báró honvédelmi miniszter pedig tegnapelőtt este érkezett Bécsbe. **L u k a c s** pénzügyminiszter delután érkezett meg.

A főrendiház június hó 27-én, hétfőn d. e. 11 órakor ülést tart, melynek napirendjére a következő tárgyak vannak kitűzve:

1. Enőki előterjesztés; 2. a mentelmi bizottság jelentéseinek tárgyalása gróf Keglevich István és báró Nikolics Fedor főrendikazi tagok mentelmi jogának felfüggesztése tárgyában; 3. a szeszforgalmi adóról; 4. a czukor- és sörfogyasztási adóról; 5. a szeszadóról szóló 1868. évi XXIV. t. cikk 3. §-ában, valamint a czukoradóról szóló 1896. évi XIX. t. cikkben foglalt határozatok érvénytelenek meghosszabbításáról; és 6. a borítaladónak Horvát-Szlavonországokban leendő behozataláról szóló törvényjavaslatok; 7. a m. kir. államvasutak gepgyáranak és díszgyári vas- és aczelgyárnak a kereskedelmi tarcaitól a pénzügyi tárca keretébe való átvétele tárgyában a m. kir. pénzügyminiszter által az országgyűlés elé terjesztett jelentésére hozott 3522. számú képviselőházi határozat; 8. a n y i l v á n o s b e t e g á p o l a s költségeinek fedezéséről; és 9. a poszonyi m. kir. állami kórházak kibővítéséről szóló javaslatok; 10. Marmaros vármegyei Huszt község határából a 2195—2225. helyrajzi számú birtokrészeket magában foglaló területnek Ugocea vármegyei Veléte községhez való átkelése tárgyában hozott képviselőházi határozat; 11. a belisce prandanovici keskenyvasútvány h. é. vasat engedélyezéséről; és 12. az obecse—ujvidék—titeli h. é. vasut engedélyezéséről szóló javaslatok; 13. a zsibó—nagybányai h. é. vasut és sülemed—szilagyecsei szárnyvonalának engedélyezéséről szóló javaslat; 14. a buda-

pest—budafok—tétényi h. é. villamos vasut engedélyezése tárgyában hozott 3461. sz. képviselőházi határozat; 15. az 1893. é. XXXVIII. cikkben körülírt iparfelügyeletnek az építőiparra való kiterjesztése tárgyában hozott 3565. sz. képviselőházi határozat érdemleges tárgyalása. 14. A jkőnyv hitelesítése.

KÜLFÖLD.

Az osztrák budget provizórium. Az osztrák kormány előreláthatólag már a legközelebbi héten közzéteszi a budget-provizóriumot tartalmazó császári rendeleteket. Az ideiglenes költségvetés már az első időszakra is a 14. §. alapján alapított meg; az új budget provizórium aligha nem az év végeig terjedő egész időre fog terjedni. Az utóbbi időben az a hír terjedt el, hogy a kormány ez alkalommal nem a budget provizóriumot, hanem magát a költségvetési törvényt fogja császári rendelet útján életbe léptetni; de a kormány megis megint csak az ideiglenes költségvetés megállapítását határozta el.

Az ohati gazdasági épületek.

— A jog és pénzügyi bizottság ülése. —

Debreczen, jun. 25.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának jog- és pénzügyi bizottsága tegnap d. u. 3 órakor ülést tartott, melynek egyetlen tárgya a két Ohaton a bérleti kállaimeleg gazdasági épületek megváltása volt. — Az érdekes ülésekről a következőkben számol be tudósítónk:

Az ülésen **V e e s e y Imre** tb. főjegyző tanácsnok elnökölt, az előadói tisztet **V a r g a Károly** I. aljegyző töltötte be. — A bizottság tagjai közül jelen voltak: **K e m e n y Mór** dr., **K e r n h o f f e r József**, **M á r k Endre**, **M i s k o l c z y Jenő**, **K o s z o r u s Lajos**, **S z á n t ó Győző**, **T o r d a y Gábor**, **Z á d o r Lajos**, továbbá **A b r a h á m Laszlo** t. főügyész, **K i r á l y Gyula** gazd. tanácsnok, **A c z é l Geza** főmérnök, **S z a b ó József** főszámvevő és **S z a b ó Kálmán** II. aljegyző.

V e e s e y Imre elnök az ülést megnyitván,

V a r g a Károly felolvasta a kérdésre vonatkozó iratokat, melyekből kitűnik, hogy ez ügy abból az alkalomból került felszínre, hogy a tanács régebben megbizta a főszámvevőt, hogy a városi bérletek lejáratú idejé-

mindenkor legalább két évvel a lejárat előtt tegyen jelentést, hogy a tanács a bérleti árverés kitűzése iránt idejekorán intézkedhesek; a múlt évi novemberi közgyűlés továbbá megbizta a tanácsot, hogy a városi földbérletek nagyobb jövedelmezőségéről, a birtokokon gazdasági épületek emelése útján is gondoskodjék. Ez utóbbi határozat folytán a főszámvevő bejelentvén, hogy a két Ohat bérlete két év múlva lejár, indítványozta egyúttal, tegye a tanács tanulmány tárgyává azt a kérdést, nem volna-e ezelszerű a két Ohaton a mostani bérlet által emelt s az ő tulajdonukat képező épületeket még a bérletidő lejáratú előtt átvenni s az új bérleti időre az árverési hirdetményt már egy kibocsátani, hogy abban a jelenleg fennálló összes épületekkel együtt hirdettessék meg a bérlet. — **A t a n á c s** a főszámvevő előterjesztését elfogadta s **K i r á l y Gyula** tanácsnok elnökléte alatt **S z a b ó József** főszámvevő, **A c z é l Geza** főmérnök, **S e s z t a u b e r János** v. építész, **H o r v á t h János** építőmester és **B i s o t h k a Gábor** ácsmester tagokból álló szakértő bizottsággal a kérdésre épületeket felbecsültette. A bizottság feladatában eljárás működésének eredményeként azt a jelentést terjesztette a tanács elé, miszerint az épületek megváltását úgy gazdasági, mint ezelszerűségi szempontból szükségesnek látja s a tanácsnak megváltási árként előterjesztendő becsértékül a belső ohati épületekre nézve 35,141 frt 57 kr, a külső ohati épületekre vonatkozólag pedig 42,404 frt 37 kr. összeget hoz javaslatba. A tanács, mielőtt a kérdés érdemében állásfoglalásra határozta volna el magát, kiadta a főszámvevő előterjesztését a gazdasági bizottság-nak. Felelván, hogy mondjón véleményét abban a tekintetben, hogy gazdasági szempontból ezelszerűnek tartja a kérdéses épületek megváltását s ha igen, milyen árban? A gazdasági bizottság állásfoglalás előtt az épületeket egy saját kebeléből kiküldött albizottsággal megvizsgáltatta s annak javaslata alapján, illetve azzal egyezőleg kimondta, hogy az épületeknek megváltását kívánatosnak tartja és pedig a belső ohati épületek megváltási összegéből 23000 frtot, a külső ohatitól 27000 frtot hoz javaslatba. A tanács ezután a jog és pénzügyi bizottság véleményét kívánja hallani.

M á r k Endre: A Hortobágy kihasználására külön bizottság van kiküldve, mely még összehívva nincs nem tudja, vajjon nem kell-e az ohati gazdasági kérdését a Hortobágy kérdésével összekötni annyival inkább, mert a szomszéd B.-Ujváros szociális viszonyai is esetleg szükségessé teszik ennek tárgyalását; épen ezért indítványozza, hogy fejezze ki a jog és p. ü. bizottság azt a nézetét, hogy a hortobágyi bizottság sürgősen hívassék össze s a javaslatát még a költségvetés be-terjesztése előtt adja be s addig, míg ez b-nem következik, a jog és pénzügyi bizottság, ebben a kérdésben semmi lépést ne tegyen, egyebekben pedig megjegyzé, hogy nem érti miért ment ez a kérdés a jog és p. ü. bizottság megkerülésével a gazdasági bizottsághoz; szerinte itt csak a szerződés és a pénz lehet az irányadó, ezek pedig ide tartoznak.

K i r á l y Gyula tanácsnok felvilágosítást ad a kérdés historikumára. Előadja, hogy a főszámvevő azt a jelentést tette, hogy mivel a két Ohat bérlete 4 év múlva lejár, helyes volna ezekre az árverést még ez évben kiírni. Már most felmerült az a kérdés, nem volna-e jó előbb az épületeket megváltani, hogy épületekkel legyen megváltható a tanács ezt fontolóra vette és kiküldött egy szakértő bizottságot, amely beadván jelentését, az a gazd. bizottsághoz került, mely albizottságot küldött a helyszínére. — Ő tehát ugyanezt javasolja a jog és pénzügyi bizottságnak is, hangsúlyozva, hogy ő a két összeg közt kívánja az árat megállapítani.

S z a b ó József főszámvevő tette meg az első lépést ebben a kérdésben, azért szólalt fel. Reflektál **M á r k Endre** felszólalására s kijelenti, hogy mikor ő a napirenden levő kérdést felvetette, ő is gondolt a Horto-

lelki derűtséget s kénytelen vagyok e sorokban az olvasónak is tovább adni, amelyet bennem az e heti lapoknak egy híre keltett.

Azt olvastam ugyanis, hogy van Párisban, a különlegességek hazájában többek közt egy pére Louis névre hallgató tetováló mester ember is, aki szakszerűen és kényerkereset-képen üzi azt a nálunk, különösen a kaszárnyákban s régebben a betyártanyákon, házilag kezelt mesterseget, melylyel az emberek karjaira és mellére különféle figurákat és számokat szurkálnak ki örök emlékezetül. — Mint már említettem, régebben nálunk is a betyártanyákon volt ez a szokás a hortobágyi pasztorokon kívül divatos, leginkább ismertetéjélül való használat ezejából. Ilyen körülmények között mintegy a betyárlelek lenyomata volt az a tetoválás s annak tükre maga tetovált testrészt, mi természetesebb tehát, mint-hogy Lombrosó s utána összes követői felvették kriminál antropológiai tanulmányaik tárgyai közé a bűnösök tetováltságát s a tetovált alakzatok műemlékét is.

Az utóbbi időben **B e r t i l l o n**, a híres párisi kriminál-pathologus ezektől a már többé kevésbé megállapodott típusoktól eltérő alakzatokat volt kénytelen észlelni az elfogott bűnösökön. Mi természetesebb, minthogy az okát kutatta s arra a meglepő felfedezésre jutott, hogy a Lombrosó elmélete hiveinek félrevezé-

tését pére Louis végzi szakszerűleg kezelt s kényerkereset-képen üzött tetoválásaival. S mit tett erre **B e r t i l l o n**. Korántsem a pére Louis lelkiállapotát, illetve tetoválásában megnyilatkozó »művészi« egyéniségének jellemző vonásait kezdte kutatni, hogy így az ő műveit majdan eleve felismervén, kizárhassa azokat tanulmányai köréből, hanem levelet írt pére Louisnak, hogy ne zavarja működésével a tudomány munkasait.

S pére Louisban volt annyi humor, hogy az érdemes tudósnak ezt a levelét kinyomattatta párisi újságokban! Ez azután a tudomány humora.

Igazi nyári krónikáiról tollára való. Ezzel a vidám akkorddal aztán be is fejezem a krónikámat, nem terek át a politikára, mely pedig szintén nyári irányt vesz már, mint azt legjobban **N i k i t a** fejedelem ő fensége viselt dolgai mutatják, aki nem elégedett meg a fejedelmi ezimmel s az orosz császár barátságával, hanem maga is beállott pályatevesztett ekszisztenciának és hírlapi cikkeiben magasztalta saját politikájának eredményét.

Valóban jó, hogy ez az önző ur előbb lett fejedelem, mint belekóstolt a hírlapírásba, — még bizony kompromittált volna bennünket.

Fejő.

bágyra, hangsúly lehet, me tehát így a jelentés lejáratna jeleneni kellett ket ő is földje ig letekkel lönben v

Z á Endre mért az kodó, ho lánban a is, hogy tot kiad mány sz vétele t landó. ennélfog első lepe nak kell

M i Márk és kus gazd látja, ho jából me pénzügyi ból kell tehat a k ot épüle nem. A a bérli tteket, a épített, e tehat csa teket ism a város v összesen

K i hogy a s volna-e j Ő határoz fel erre a sánál, pe főszámv Ami a M hogy a s ből állott, érdeket; volt a u doltog ne ságra ep a kik a voltak s esüt; ő csony ár, tók, mert is, a mel mai bérle ben leszn ket meg vennünk pénzügyi ságot az

M i fejezte ki hogy min éri meg összegnek bizottság állapított. S z sulyozza, bérlet lej de 70 szá árnak, r tobágyot

A b sulyozza, városra épület va földet k illeti, k mutatja a azért nem kot, mert földről és jak. Ő

bágyra, de mivel ismeri a város dolgait hangsúlyozza, hogy arra építeni ma még nem lehet, mert ez nagyon kényes kérdés, ezzel tehát így kell számolni. Ő azért tette meg ezt a jelentést, mert kötelessége minden bérlet lejártnak idejét a lejárattól két évvel bejelenteni s mivel ezt megtette, számolnia kellett az épületek kérdésével. Az épületeket ő is megveendőnek tartja, mert az Ohat földje igen sokféle s azért okvetlenül épületekkel kell árverésre bocsátanunk, mert különben visszaesés volna az eredmény.

Z á d o r Lajos esztlakozik M á r k Endrének a Hortobágyról kifejezett nézetével, mert az egész világon az a nézet ma ez uralkodó, hogy a bérleteket minél kisebb párezellákban adja ki. Ő felveti tehát azt a kérdést is, hogy okvetlenül egy darabban kell az Ohatot kiadni s erre nézve ismét külön tanulmány szükséges, addig tehát az épületek átvétele tekintetében állást foglalni nem hajlandó. Ő, a szakértő bizottság kikiküldését ennél fogva nem tartja helyesnek, hanem az első lepest okvetlenül a hortobágyi bizottságnak kell megtennie.

M i s k o l c z y Jenő elméletben tiszteli a Márk és Zádor véleményét, de ő mint praktikus gazda óhajt a kérdéssel foglalkozni s úgy látja, hogy ezt a szociális kérdés szempontjából megírni nem lehet, hanem a jog és pénzügyi bizottságnak is gazdasági szempontból kell ezzel a kérdéssel foglalkozni. Az itt tehát a kérdés, hogy egy 4000 holdas birtokot épület nélkül bérbe lehet-e adni vagy nem. A felelet egyszerű: nem, mármint ha az a bérlet elmegy, a városnak azokat az épületeket, a melyeket a bérlet a város részére épített, erkölcsi kötelessége átvenni. A kérdés tehát csak az, hogy mennyiért? Ő az épületeket ismeri, s azért azt indítványozza, hogy a város vegye meg a szóban forgó épületeket összesen 40000 forintért.

K i r á l y Gyula arra a kérdésre, hogy a szóban lévő 4—4000 hold földet nem volna-e jobb kisebb részletekben bérbe adni? Ő határozott nem-mel felel, példát hozott fel erre a szovati és pallagi földek bérbeadásánál, pedig azok is földek pedig — mint a főszámvevő is hangsúlyozta — igen sokfélék. Ami a Miskolczy felszólalását illeti, megjegyzi, hogy a szakértő bizottság is városi emberekből állott, a kik szívéből viselik a város érdekeit; a gazdasági bizottság jobban ellene volt a megvételnek, mint a jogügyi, de a dolgot nem ismerte s a megismerés bizottságba éppen azokat a tagokat küldte ki, a kik a javaslatnak legnagyobb ellenségei voltak s ezek csináltak az 50000 frtos becsüt; ő tehát kijelenti, hogy meg ez is alacsony ár, a melyért meg sem lesznek kaphatók, mert annyit megér a bérletnek azaz előny is, a melyben más pályázókkal szemben a mai bérlet lejártakor már pályázókkal szemben lesznek, ezért nekünk ezeket az épületeket meg az árverés kiírása előtt meg kell vennünk; indítványozza tehát, hogy a jog és pénzügyi bizottság is küldjön ki egy albizottságot az épületek megtekintésére.

M i s k o l c z y Jenő talán rosszul fejezte ki magát, de most is hangsúlyozza, hogy minden épület legfeljebb 50 százalékát éri meg a bérlet szempontjából, annak az összegnek a bérlet végen, amit egy szakértő bizottság a leglekiismeretesebb becsüvel megállapított.

S z a b ó József főszámvevő azt hangsúlyozza, hogy ha a Hortobágy kérdése a bérlet lejártáig megoldódik, a bérlet nem 50, de 70 százalékért sem adnak a bekerülési árnak, mert egyszerűen kibérelnek a Hortobágyot s átszállítanak oda az épületeket.

A b r á h á m László t. főügyész hangsúlyozza, hogy az épületek emeléséből a városra csak előny származhatott, mert ahol épület van, ott állatokat is tart a bérlet s a földet kővériti. Ami a b.-ujvárosi kérdés illeti, az éppen ellenkező eredményre vezet, mutatja a szovati birtok példája, mely csak azért nem adja bérbe kiszáradtnak a birtokot, mert a kisbérlet a szalmát elhordják a földről és csak kihasználják azt, de nem javítják. Ő tehát azt az eszmét elvetendőnek

tartja, hogy akár az Ohatot, akár a Hortobágyot kis párezellákra osszuk. Ilyen körülményekkel szemben viszont a tanácsnok mindig a nagyobb jövedelmezőség elérésére kell törekednie s ez nem engedi meg azt az alternatívát, hogy épület nélkül bocsássuk árverés alá a bérleteket. Ebből a szempontból, mert úgy látja, hogy a mai bérlet 10—15,000 frtra nem néznek akkor, ha a maguk önérzete forog szóban, azért azt indítványozza, hogy úgy tegyék meg az ajánlatot, hogy ha a mai bérlet kapják meg a bérletet, 50,000, ha nem úgy, 60,000 frtot adjon nekik az épületekért a város.

K i r á l y Gyula tanácsnok általában egyetért a t. főügyéssel, de még az ő indítványával sem látja elérve azt a célt, hogy az árverésnél a mai bérlet semmi előnyben ne részesüljenek.

K e m é n y Mór dr. viszont úgy látja, hogy a bérletnek az Ábrahám indítványának elfogadása esetén nem előnyük, de hátrányuk származna.

Elnök összegezvén a tárgyalás anyagát először a Márk Endre és Zádor Lajosnak azt az indítványát, hogy a kérdést a hortobágyi bizottságnak adják ki, melynek sürgős összehívására a polgármester, mint a bizottság elnökét, hogy erre vonatkozó véleményét olyan időben alkossa meg a bizottság, hogy az a közgyűlésen a jövő évi költségvetéssel egyidejűleg tárgyalható legyen?

A többség ezt nem fogadja el, valamint Király Gyulának azt az indítványát sem, hogy albizottság küldessék ki.

Következik az a kérdés, szükségesnek tartja-e a bizottság az épületek megvételét, igen, vagy nem?

A bizottság egyhangulag szükségesnek tartja.

Most felteszi elnök azt, mennyit hajlandó az épületekért adni a bizottság? Legalacsonyabb a Miskolczy Jenő javaslata, mely szerint legfeljebb 40,000 frtot adjanak, megosztva ezt az összeget, a két bérletet a becsüt összeg arányában és pedig az egyikért 21,500, a másikért 18,500 frtot számítva, ezt teszi tehát fel szavazásra az elnök.

A bizottság Ábrahám László és Király Gyula kivételével elfogadja ezt az összeget.

M á r k Endre felveti azt a kérdést, honnan vétessék a vételár?

S z a b ó József főszámvevő indítványozza, hogy mivel a fűzes-abonyi vasút részvényeire a közsegíadó alpból felvett 180,000 frt 2 év múlva, tehát éppen akkor, mikor az épületek átvétele bekövetkezik, lefizetődik s a költségvetésben e célra felvett évi 18,000 frt felszabadul, ennek terheire a közsegíadó alpból tartaná helyesnek felvenni az épületek árát.

A bizottság ehhez hozzájárul s kimondja egyuttal, hogy a tanács hívassék fel, hogy kísérelje meg a megvétel ezen az alapon s ha a bérlet elfogadják, tegyen erre nevezet javaslatot a közgyűlésnek, ha pedig el nem fogadják, hirdesse meg az árverést az épületek nélkül.

Ezzel az ülés véget ért.

Az ecsedi lap és a szociálizmus.*

— Saját tudósítónktól. —

Szatmár, jun. 23.

Sokan próbálják a hazánkban erősen gyökeret vert eme fekélyes társadalmu ragálynak gyógyítását egy általános okra visszavezetni s így egy általános, egyetemes gyógyszerrel igyekeznek felkutatni, mely egyedüli ellenszere legyen e betegállapotnak. Ez az általános ok az elégtelenség. Szent igaz, hogy sok indok van rá. A legméltányosabb és a legigazságosabb kérelem is elutasított, ha a hatalom birtokosainak érdekében elvonkodik. Csak a helyi elégtelenség okait kell kataratni s látni fogjuk, hogy a kormány, bár tehetné és sem-

* Éppen kapóra jön ez a tudósítás a jog- s pénzügyi bizottság tegnapi ülésén elhangzottak pendant-jául. Ajánljuk olvasóink szíves figyelmébe. Szerk.

mihe sem kerülne, még sem ad orvoslást a panaszlok jogs sérelmeire.

Pedig ezzel nagyban be volna vágva az uja az agrárszociálizmus terjedésének.

Egyik veszélyes vidék Szatmárvármegye hol a szabólesi és az alföldi agitátorok oltják be a tipikus magyar parasztra a külföld-szülte nyavalyát, felhasználva minden kisebb vidék körülményeit és sérelmeit.

A felső-szamosmenti vidék még meg van kímélve, de a talaj készül erősen; mondják, hogy egyesek Pestre mentek tanulni az új eszmét. Félő, nagyon félő, hogy rövidesen itt is kiüt a baj. E vidéken eszlelhető az elkésredés az ecsedilápi társulat ama határozott tendenciája ellen, hogy a vidéket a társulat kebelébe vonják. Már ez is készítette a társulat a kulesot; mely szerint tetemes károsítással a föld birtokosainak, utólagos bevonásával hozzá kell járulni a társulat roppant költségeihez. Pedig tudja, erzi jól mindenki, hogy az ecsedi lap lecsapolása e vidéknek semmi hasznot nem haj, mert a láptól a bevonni tervezett községek 40—60 kilométer távolságra vannak. Erzi ezt maga a társulat is, s így kerülő uton készül tervét keresztülhajtani. Ugyanis kimondta azt, hogy Szatmártól Lipkág a Szamos hatalmas töltésekkel látja el hogy a vidéket az árviztől megmentsse. Hiába való — úgy látszik — az egész környék ur- és paraszt-birtokosainak egyesült erőfeszítése, hiába az a tény, hogy a tervezett tölték oly helyen mennek, melyen századok óta töltés van, mely eddig is mentesítet minden árviztől; hiába az, hogy még e töltésekre sem volt szükség, mert a Szamos öme helyeken torrens folyó s így lefut a nélkül az ár, hogy bármi kárt tenne. Az ecsedi lap társulatának kell e vidék bevonása, hogy könnyítsen a terhein, hogy oszoljon széjelebb a felvett 6 millió sulya. És e társulat hatalmas. Tartani lehet attól, hogy keresztülviszi e jogtalanságot. Annnyira biztos ebben, hogy az előkészületeket már megtette a vidék bevonására meghatározta a fizetési kulesot, szállítatja a cözveketek a nélkül, hogy a terv keresztülvitelére az építési engedély — legalább nyilvánosan — meg volna. határoz e vidék sorsa felett, a nélkül, hogy a vidék ez ideig a társulat tagja lenne, csak azért, hogy ellenérveit elő ne adhassa.

Ily körülmények közt a nép elégtelén bizalmát kezdi veszteni s hangsúlyozza, hogy a hatalmasok ellenében igazait nem tudja kivívni.

Ehhez járul az is, hogy a rossz gazdasági éveket a tavalyi inséges esztendő betetőzte, a nép a kis es nagybirtokos eladósodott úgy hogy évtized kell ahhoz hogy Isten segédelmével összes terheit letörleszteni legyen képes. És éppen ezen sanyaru időben kell azt látni, hogy vállára újabb örökös igazságtalan terheket raknak, mikor a meglévőket sem bírja már.

És így megvan a talaj a szociális, mondjuk: anarkisztikus elvek mohó felszívására.

Es épp azért emeljük fel szavunkat, mert a magyarságnak Somkut vidéken levő eme vegvárat még meg lehet menteni a szociálizmus fekélyétől. Még nem határozott Darányi miniszter abban, hogy a tervezett Szamos töltések elkészíthetők-e, sem abban, hogy a Szatmártól feljebb eső községek az ecsedi lápi társulat tagjai legyenek-e? avagy sem? Minde kérdésekben Szatmárvármegye alispánja a legkörültekintőbbben, a legnagyobb alaposággal járt el, s nem tekintve a befolyást a hatalmat, igazat adott a népnek, a nép jogos kívánságának s elutasította a társulatot töltéselési kérelmével. Ezzel megmentette a vidéket. Pedig az alispán ismert a viszonyokat, a területet, s határozata a legigazságosabban döntötte el a kérdést, mely most a miniszter határozatát várja.

A miniszternek könnyű lesz a helyzete, csak hagyja jóvá az alispán határozatát, kinek éleslátása fölismerete a fenyegető bajt. Ma még ur és paraszt együtt áll, mert összefüzi eme létkérdés. Ha ezt az erős lánczot szét-török, úgy majd tag tér lesz engedve a szociálizmus romboló terjedésének s nem fog a nép hallgatni eddigi vezetőire, kik minden

erojükkal meg akarták védeni úgy a maguk, mint a nép léteudét. Midőn látják, hogy az eddigi tanácsadók nem bírják megoldalmazni nyilvánvaló igazsáikat, elfordulnak tőlük, s könnyen oda dobják magukat a sokat ígéro agitátoroknak, kik a hatóságok pártfogásával dicsekedtek eddig is úgy Szabolcsban, mint a Bodrogközön. Nem kell hinni, hogy megszűnt a szocializmus, mert most nyugalom van. Terjed a tűz a hamu alatt is!

Nem kell kicsinyelni a kérdést, mert ha más vidék is látja, hogy a kormány az igazságos kérelmet meghallgatja s a bajon segítni törekszik, helyreáll a bizalom a hatalom és az öserő között és lemondana az értelmes magyar paraszt az utópiákról. Teljesíteni a jogos kérelmet és nem lesz követelés. — Nem tülhajtani a hatalmat és nem lesz erőszak.

Egy szathmári.

Táviratok.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, jun. 25. (A »Debr.« ered. táv.) Banffy Dezső br. tegnap este a kvótatárgyalásokra Bécsbe utazott s ott tartózkodása alatt, — mint a »Kel. Ért.« értesül, — több függőben levő személyi ügy kerül elintézésre.

A háboru.

Budapest, június 25. »Debr.« er. táv. Április 21-en üzenték meg az egyesült Államok a háborut és június 21-en szálltak az ellenséges partra az első amerikai csapatok. Most már tehát tagadhatatlanul bekövetkezett az az esemény, amit az amerikaiak hol kétséget okozó, hol felhivatalos formában hirdettek.

Shafter tábornok csapatának partraszállása, bár a spanyolok elől nem egykönnyen maradhadt titokban, egészben véve zavartalanul ment végbe. A tábornok most már közel 20000 emberrel Santiago előtt áll és így megvalósíthatja tulajdonképeni feladatát, hogy az ellenséges hadsereget teljesen leveri.

Santiago sorsa első sorban azoknak a harcoknak eredményétől függ, e melyek Pando és Schafter csapatai közt a várostól keletre és északkeletre fognak vívni. Csak az esetben, ha az amerikaiak e csatákban győznek, foghatnak Santiago lövetéséhez. Itt pedig nehez munkájuk lesz.

A spanyolok nevezetesen Cervera katonái már ismételen bebizonyították, hogy értik a mesterségüket és nagyon is képesek az erélyes védekezésre. Végzetessé válhatnak rájuk nézve inkább az, ha valóban bizonyul, hogy a fölkelők tényleg teljesen körülvették a várost, a mely ez esetben 60,000 lakosával, a kik máskülönbén éhen halnának, kénytelen volt magát megadni.

A madridi kamarában ismét zajos jelenetek játszódtak le, a mi a szintén a nem igen emelkedett hangulat mellett bizonyít.

Legújabb táviratok a következők: Madrid, jun. 26. Mantorola tengernagytól Havannából érkezett távirat megerősíti az előbbi jelentéseket és hozzát teszi, hogy az amerikaiak tegnap reggeli 7 órától délelőtti 11 óráig lövöldöztek a Morro-erődre és egyéb erődítésekre. Az ütegek védelmezik a santiago-i öböl bejáratát.

New-York jun. 25. — Az »Ewening World« közöl egy washingtoni táviratot, a mely szerint azt hiszik, hogy jelenleg nagy ütközet folyik Schafter tábornok hadserege és a spanyolok közt. A kábel-összeköttetés Guantanamóval megszakadt. Az onnan érkezett utolsó jelentés azt mondta, hogy minden pillanatban várják, hogy a esatározásból nagy csata fejlődik ki.

News-Port-News (Virginia) június 24. A Santiagoba rendelt »Yale« segéd-czirkáló-hajó tegnap este 6 órakor a csapatokkal elindult.

New-York, jun. 14. A »World« santiago de cubai távirata szerint a »Texas« amerikai hadihajó elhallgattatta a Socapa erőd ütegeit. A »Texas« szimlelt támadást intézett, hogy az amerikaiak partraszállását Baiquirinál tamo-

gassa. A hadművelet végén egy spanyol ágyugolyó eltalálta a »Texas«-t; egy matrózt megölt és nyolcz empert megsebesített. A spanyolok majdnem közvetlenül aztán kivonultak az ütegsánczból.

New-York, jun. 24. A »New-York Herald« washingtoni távirata szerint megegyezés jött létre, mely szerint nem csak Németország tengerész katonáit Manilában, ha az ottani konzulatusaik védelmére szükségessé válnék. Itt ugyanaz az eset forog fenn, mint annak idején A l e x a n d r i a bombázatása után volt.

Az okvetetlen Montengró.

Budapest, jun. 25. (A »Debr.« ered. táv.) Niksicben megjelenő »Nevesenje« cz. montenegrói lapról, mint Zarából jelentik, a posta szállítás jogát Ausztriában elvonták.

A Reinach ügy.

Budapest, jun. 25. A »Deb.« er. táv. Párisból jelentik, Reinach volt képviselő ma mint a territoriális hadseregbeli kapitány jelent meg a fegyelmi bíróság előtt a »Siécie« ban Dreyfusról közölt czikke iatt amelyet sértőnek találtak a vezérkarra nézve. A vizsgálat eredményét titokban tartják.

Budapest, jun. 25. A »Debr.« ered. táv. Párisból jelentik: Reinach közölte a fegyelmi bírósággal azt a levelet, a melyet ma reggel kapott Cornwallis Conybearettól, amelyben az önmagát nevezi meg a »National Review«-ben közölt ismeretes czikk egyedüli szerzőjének. — Conybearett hiteltelen iratok alapján azt állítja, hogy S c h w a r z k o p p e n ezredes havonként 2000 frankot adott E s z t e r h á z y örnagynak, amiért Eszterházy okiratokat juttatott kezeibe, melyekről Schwerekoppennek Eszterházy által sajátkezűleg írt masolatai vannak.

Francia kormányválság.

Budapest, június 25. (A »Debr.« ered. táv.) Párisból jelentik: A radikális párt vezérferfi tanácskozást tartottak Peytralnál, melyen elhatározták, hogy Delombre átveszi a pénzügyi tárcát és a kamara elé terjeszti a tjavaslatot amelynek ő a szerzője. E törvényjavaslat mellőzi az összefoglaló progresszív jövedelmi adót és reformálja a személyi és az ingóságokra vetett adót. Hír szerint a hadügyi tárczát Cavaignac veszi át.

Előfizetési felhívás.

A bucsuzó évnegyed végével ismét közönségünkhez fordulunk, kérve továbbra is a jóakaratú támogatást.

Nagyhangu ígéretek nem teszünk, egyszerűen hivatkozunk multunkra és jelenünkre s hisszük, hogy nem hiába tesszük ezt.

A város és a közelvidék ügyeit egy helyi lap sem tárgyalja oly kimerítően, mint mi s a délután megjelenő lapok közül csak a »Debreczen« tart állandó fővárosi tudósítót, ki a leggyorsabban értesít a világ eseményeiről.

A helyben délután megjelenő lapok között azonban nemcsak tartalomra, hanem időre is az első a Debreczen, a meny nyiben azoknál legalább egy órával korábban megjelenik s ezzel is a közönség érdekét szolgálja.

Abban a reményben, hogy ezeket az áldozatokat a t. közönség megérti és méltányolja, bizalommal kérjük a további támogatást és az előfizetések megújítását.

A »DEBRECZEN« előfizetési ára:

Egész évre	— — —	10	frt
Félévre	— — —	5	»
Negyedévre	— — —	2	frt 50
Egy óra	— — —	1	»

Egyes szám ára 4 kr, s kapható minden hírlap elárusítónál és dohánytözsdeben.

HIREK.

* **Istentiszteletek.** A holnapi vasárnapon az ev. ref. templomokban a következők fogják tartani az istentiszteleteket: a nagy templomban: C s u t o r o s Albert s.-lelkész. A kis templomban: S z i l á g y i Imre s.-lelkész a Kossuth utcza új templomban M i t r o - v i c s Gyula lelkész, az Ispótyai templomban: K. T ó t h Kálmán lelkész. Az ag. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes tart istentiszteletet.

* **Képviselőválasztók száma.** Debreczen város központi választmánya az összeíró küldöttségek munkálatai alapján összeállította az országgyűlési képviselőválasztók 1899 évre érvényes ideiglenes jegyzékét, amely szerint a képviselőválasztók száma utcánként és kerületenként így oszlik meg:

I. választó kerületben:

Peterfian	644
Csapó-utcza	447
együtt	1091

II. választó kerületben:

Hatvan-utcza	441
Piacz utcza	752
együtt	1193

III. választó kerületben:

Kossuth utcza	509
Varga utcza	677
együtt	1187

A három választókerületben tehát összesen 3471 választópolgár iratott össze. 283-mal több mint 1898-ra. A választók száma szaporodott Peterfian 86, Csapó utcza 46-tal, (vagyis az I. kerületben 132-vel); Hatvan utcza a szám változatlan, — de már Piacz utcza a szám növekedés; Kossuth utcza 23 a szaporodás, Varga utcza 2 kevesebb a létszám; e szerint a III. kerületben 21 gyel többen élhetnek legszebb polgari jogokkal, ha netalan erre alkalom nyílnék, amit természetesen nem kívánunk. Különleges alkalomból, ha azonban Banffy megint egy általános választást látna jónak ám lássuk!

* **Az új iparfelügyelőnk.** Mint már említettük több ízben lapunkban, hogy a kereskedelmi miniszter az iparfelügyeletet decentralizálta s egy kir. ipari főfelügyelő alatt az országot 4 iparfelügyeleti kerületre osztotta, melyek egyikének székhelye épen Debreczen. Elrendelte a miniszter ugyanekkor azt is, hogy az illetékes iparfelügyelők neveit a törvényhatóságok területén fennálló elsőfoku iparhatóságok az összes ipartelepi gyártulajdonosokkal közöljék, hogy azok a kisipari főfelügyelő s a ker. iparfelügyelő nevet és címét a gyár vagy telep munkaterrinek könnyen látható helyein olvashatóan kiírva állandóan kifüggesztve tartsák. A városi tanács ezt a rendeletet kiadta az elsőfoku iparhatóságnak s Boeczó Samuel rendőrfőkapitány néhány nappal ezelőtt kibocsátott rendeletében ennek elöget is tett, tudatván, hogy a kir. iparfelügyelő neve dr. B e k é s s y Sándor s lakása Budapest, a debreczeni kerületi kir. iparfelügyelő neve pedig R é t h y Menotti. Az egyes ipartelep tulajdonosok a rendeletek immár legnagyobbbrszét meg is felelték.

* **Érdekes kirándulás.** A debreczeni gazdasági egyesület folyó hó 26-án vasárnap d. u. tanulmányi kirándulást rendez a gazdasági tanintézet gazdaságába. Megtekintésre kerülnek az alkalommal különösen: 1. A m. kir. központi dohány kísérleti állomás telepe, hol a különbözően termelt dohányok és dohányfajok láthatók. 2. A növénytermelési kísérleti téren végzett összehasonlító termelési kísérletek keresztbe vetett őszi gabona. — 3. Gép után ültetett burgonyavetés. 4. Nyolczféle rendszerű fűkaszálo gép. Miután most aratás előtt legérdekesebb és legtanulságosabb e mintaszerűen kerelt gazdaság megtekintése és különös ér-

dekkal birkállomás első meggyőződni a m. kir. ga együttesen jelzettek. nőksége fell hogy ez erd nél szimosa Pallagi inté. délután 3 o

* **Eltű** kicsi, csak sem szokta hatók lenn a rendőrsé eltűnt napo sáról.

* **A** Emil több tegnap ism városházav zat. Noha saabb bert 125000 frt 102 ezer f

* **A** Ezelőtt a egész Debr amint a c hogy mika derek egyi vének né hogy »Ca megerősíté mint értes tegnap le ujj alapsza elátva, K séhez.

* **El** tudott a l szerész-se litoták — gatott rida ber, szed tak. Az e fenyegető czojak ill

* **R** minden is iskola az tanuló d tott és rajzok f meg a fő rajzterme A kellem rajzkiállí tok figye

* **E** azon saji irást, me tast, sem csak a k nül. Sok vagy ma nokaiban irást, de is ösmer Nevében ezen gyt mega pe hogy va kéhez n kepzeljü olvasta nem naq tisztvise zengett képvisel szagahz járt néh ládi kör felesége Holnap éves ju söl drá tési fok ról a s azt ki Károly

dekkel bírhat az országos dohány kísérleti állomás első évi működésének minőségéről meggyőződni, a debreczeni gazdasági egyesület a m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságával együttesen készségesen fogja bemutatni a fent jelzettek. A debreczeni gazd. egyesületi elnöksége felhívja Debreczen gazdaközönseget, hogy ez érdekes tanulmányi kiránduláson minél számosabban résztvegyenek. Találkozás a Pallagi intézeti majorban f. hó 26-án vasárnap délután 3 órakor.

* **Eltűnt egy kisleány.** Hanem még nagyon kicsi, csak 11 éves és ebben a korban még sem szoktak az ilyen eltűnések megmagyarázhatók lenni. Nagy Rajna János jelentette be a rendőrségnek, hogy 11 éves Mari leány eltűnt napok előtt az olajútban levő lakásáról.

* **A Simonffy ház eladó.** Simonffy Emil több városi bizottsági tag tanácsára (?) tegnap ismét felajánlotta megvétel végett a város házával szemközti levő piactutcai házat. Noha — mint mondja — jelenleg magasztalbert kap e házért, mint akkor, midőn 125000 frtban szabtta meg az árát, ezuttal 102 ezer forintot kér érte a várostól.

* **A Czion egyelet alapsabályai.** — Ezelőtt a »Zion«-nak irták és így ismeri az egész Debreczen, de úgy mondtak eddig is, amint a címet irtuk, csak természetes tehát, hogy mikor a telen revízió alá vette ez a derek egyelet az alapsabályait, kiörülte nevének németes helyesírását és kimondta, hogy »Czion« néven fogja magát azoknak megerősítésétől kedve nevezni. Ez most — mint értesülünk — bekövetkezett, amennyiben tegnap leérkeztek az egyelet elnökségéhez az új alapsabályokat a bemutatási záradékkal ellátva, kívánunk sikert további működéséhez.

* **Elzúllott gyógyszereszed.** Alig tudott a lábán állani Dorozsai Arthur gyógyszereszed, mikor a rendőrkapitány elé alitották — koldulásért. A Nagyerdőn koldulgató részegen a 32 éves erőteljes fiatal ember, szidalmazva azokat, akik pénzt nem adtak. Az erdőmester lakásába is behatolt és ott fenyegetődzött, mert mit sem kapott. Eltolonczoljak illetőségi helyére Felső-Visora.

* **Rajzkiállítás a főreáliskolában.** Mint minden iskolát év végén, az állami főreáliskola az idén is rajzkiállítást rendez a tanulók dolgozataiból. Az ügyesen csoportosított és legnagyobb részben szép kivitelű rajzok f. hó 26. és 27. napján tekinthetők meg a főreáliskola geometriai és szabadkézi rajztermében, naponként d. e. 9—12 óraig. A kellemes és tanulságos látványt nyújtó rajzkiállítást ajánljuk a szülők és iskolabártaók figyelmébe.

* **Ezüst lakodalom.** Sokan ösmerhetik azon sajátosság, gömbölyű és tisztán olvasható írást, mely nem a modern glédas magatartást, sem egészen a régi dült formát követi; csak a kettő között áll vagy foly rendületlenül. Sokan, mondok, kik a törvénykezésben, vagy magában a kir. törvényszéki palota csarnokaiban mefordulnak. De nemcsak a gömbölyű írást, de magát a sok acta névtelen jegyzőjét is ösmerhetik régi magyar tipikus alakjáról. Nevében három gömbölyűség van, valószínű ezen gyakorolta írásának kerekdedségét. Ő maga pedig oly megesontosodott hivatalnok, hogy vasszorgalmában egészen az irodai székhöz nőtt; a járásában mintegy oda tapadva képzeljük és az irodatiszt sokszor önkéntelenül olvasta utána a székeket. Hat lábán de azért nem nagy lábán él a 60 éves törvényszéki tisztviselő. Van egyetlen leánya, kiről régon zengett vala a nóta, midőn még hasonnevű képviselő verte itthon a mellét és az országahzban a debreczeni nagy port, ha mindjárt néha azt a torkára visszafojtották. A családi köre a legszűkebb amennyiben szorgalmas felesége a harmadik a családi szentélyben. Holnap üli a családfő hivataloskodásának 25 éves jubileumát. Azért, hogy nem igen része sül drágasági pótlékban, sem a magas X. fizetési fokozatban, fokozza örömét ismerői részéről a sok jó kívánság, kikkol magunk is csak azt kiáltjuk: Isten éltesse K ö r ö s s y Károlyt.

* **Az ohati kutak.** Valóságos jótétemény akár az oázis a sivatagban, az a két új kut az Ohaton, melyet a városi tanács megbízása f lytán mostanában furatott házilag a mérnöki hivatal. Az ohati népes majorok lakossága eddig ásott kutakra voltak utalva, a melyek kevés és egészségtelen vizet szolgáltattak. A külső és belső Ohaton e két kut furása által elért kedvező eredmény annál örvendetesebb, mert míg a hortobágyi pusztá egy másik részén, a mátai telepen sikertelenül furtak le száz méternél nagyobb mélységre: a belső ohati kut 73 71, az ohat—telekházi kut pedig 87.17 méter mélységből igen bő és egészséges vizet ad. A két kut felszerelés nélkül az előre nem látható hosszú és nehéz munka miatt 3404 frtba került. A két ohati kuttal még nevezetesebb, valóságos geológiai érdekessége a Hortobágyinak a régóta ismeretes keserű vizű kútján kívül a Vajda lapon tavaly furt kut, melynek vizében éghető gázok fejlődnek, ép mint a püspök-ladányi híres artézi kut vizében. A vajda-laposi kuttak az a nevezetesege, hogy artézi vize van.

* **Névmagyarosítások.** A belügyminiszter megengedte V a n c s u Mihály debreczeni lakosnak, hogy úgy a saját, mint kiskorú gyermekei vezetéknévét »E r d e l y i«-re változtathassa. S t e i n Simon debreczeni lakosnak szintén megengedte a belügyminiszter hogy a saját valamint kiskorú gyermekeinek vezetéknévét S z e n d é r e változtathassa.

* **Eljegyzés.** B i r ó László vasuti alkalmazott holnap tartja eljegyzési ünnepélyét Kazla József helybeli polgár kedves és szép leányával: I l o n k á v a l. Áldás és szerencse kísérje őket az élet utján.

* **Ajándék a szegényháznak.** A városi szegényházat Márk Endre egyházkerületi és kollegiumi ügyész ismét szép ajándékkal lepte meg. A szegényház imaterme számára csinos fészarmóniumot küldött. Ugyanó karacsnykor bibliákat és zsolnárokat ajándékozott az ottani szegények lelkiépülésére, apása Lengyel Imre egyh. megyei gondnok és Lengyel Imréné urnó pedig nem rég szó-zékkal, urasztalával és díszes terítővel szerelték fel a városi szegények imaházát.

* **Az iparos ifjuság önképző egyeletének dalköre a jövő hó 2-án tartja dalestélyét a »Margit« furdó disztermében. Azok, kik a dalkör választmánya által meghívásra kijelölve lettek, személyesen fognak a dalkör és illetve az egyelet tagjai által f. hó 26-án, vasárnap, a délelőtti órákban felkeresetni s a dalestélyen való szives megjelenésre felkérteni.**

* **A városi ménes kiselejtezése.** A városi ménesrendező bizottság tegnap tartotta meg a Hortobágyon az évenként szokásos kiselejteztést. Ez alkalommal 7 korosabb és 12 drb 4 éves mént jelöltek ki az augusztusi vásáron való eladásra. A méneseket, a selejtezés alkalmából megtekintették Fadlallah alezredes és Perczel méneskeri kapitány az eperjesi ménetelep parancsnoka is, kik a méneskezelés körül tapasztalt rend és fegyelem, valamint a ménesek kitűnő karban volta fölött többször nyilvánították elismerésüket. Különöse meglepte őket az elért tenyésztési eredmény. Ez évben 41 anyakunczától 41 csikó származott.

* **Díjnokok figyelmébe!** Mindazon, bármily hivatalokban avagy intézetekben díjnoki minőségben alkalmazottak, kik öhajtanának a díjnok mint segélyző s nyugdíjegyületbe belépni: sziveskedjenek megjelenni a folyó évi július 17-én azaz vasárnap délután 2 órakor Iklódy János egyeleti jegyző által a Hungária épület II-k emelet adóügyi hivatalában tartandó értekezleten.

* **Ismét műkedvelő előadás.** Azon iparos ifjak, kik tavaly a cigány népszínműt elő adták nagy hatással, újra rendeznek, a jövő hó 10-én egy jótékony célú műkedvelő előadást; sinre kerül ez alkalommal: Felhő Klári népszínmű, melynek főszerepét következők játsszák: Felhő Klári Schnell Emma, Aba András, Kaliczky Ernő, Tenger Kdám, Farkas Lajos, D s i k Vendel, M e n y h á r t Lajos, C s i k Istók T u l n i k József, Fatyol Ferkó Kovács Mihály, Szita Pista

Fanton István, Gerzó Schmid Lajos, Bálint Vizvari Jenő, Pönyen plébános, Körmeny Géza, Beneze mindenes Szabo József. — Az előadás iránt nagy az érdeklődés, mivel a tavaly előadott cigány népszínmű oly nagy hatással adadott elő.

* **Próbaéneklések az izr. templomban.** Utóbbi időben a zeneszeretőknök bő alkalmuk nyílt szép hangokat hallani. A próbaéneklésekre meghívott kántorok valóságos operai előadásokat tartottak az izr. templomban, hol városunk előkelőségeiből számosan jelentek meg. A napokban a »brody-i« kántor éneklése alkalmából a tisztikarból számosan voltak ott tegnap este pedig Perczel József tábornok fiával is jelen volt az istentiszteleten, meghallgatandó a szép eneket.

* **A közkórház szemészeti osztálya.** Dr. Ujfalussy József igazgató főorvos és a kórházi bizottság, valamint a közigazgatási bizottság javaslata folytán a városi tanács nem rég azt kérte a belügyminisztertől, hogy a debreczeni közkórház szemészeti osztályát önálló osztálya, a szemészeti rendelő orvosi állást pedig osztályorvosi állásra emelje, — tekintettel arra, hogy a sebészeti osztály alosztályát képező szemészeti osztály teljesen önállólag vezettetik, ezen alosztályon működő dr. Somogyi Zoltán a betegek gyógykezelésénél a nagyszámu műtétek végzésével igen dicséretes tevékenységet fejt ki. A belügyminiszter válasza tegnap érkezett meg és csak részben teljesíti a tanács kerelmét. Ugyanis a városi közkórház szemészeti osztályának önálló osztályvá való emelését, a szemészeti rendelő orvosnak osztály orvosi rangba és fizetésbeemelését nem engedélyezheti, mivel a kórház szemészeti osztálya nem olyan nagy, hogy külön osztályorvos alkalmazását tenné indokoltá, különösen, midőn a kórház ápolási díja jelenleg is nagy. Másrésztől azonban dr. Somogyi Zoltán érdemes működésére való tekintettel, az ellen nincs észrevétel, hogy nevezett osztályorvosi címet kapjon és fizetése felemeltessék.

* **Állami ménes selejtezése.** A debreczeni ménetelep osztály ménjeinek selejtezése a folyó évben július hó 12-én fog megejtetni. A selejteztést Losonczy Mihály miniszteri tanácsos, B u d a h a z y Kálmán miniszteri titkár és F a d l a l l a h e i H a d a d Mihály alezredes fogják bizottságilag eszközölni. Ez alkalommal az előre haladt koruk miatt kiselejteztett tenyésztésre még használható mének mindjárt a helyszínen el fognak adatni.

* **Meghívó.** S e h a f János táncztanító Folyó évi július hó 3-án azaz vasárnap a »Korona« című tánczteremben táncztanítása bevégezése alkalmával záróvizsgával egybekötött zártkörű utolsó-estélyt rendez. Zenész: Pityu Józsi és zenekara. Kezdeté este 8 órakor.

Előkészületek a tanárgyülésre.

június 25.

Az országos középiskolai tanáregyesület debreczenin a g y g ü l é s é r e vonatkozólag az alábbi felhívások közlésére kérettünk fel:

I.
Az országos tanáregyesület hortobágyi kirándulása. Az országos tanáregyesület közgyűlése alkalmából alakult kirándulást rendező bizottság e hó 12-én délután értekezletet tartott s ezen a hortobágyi kirándulásra nézve a következőkben állapodtak meg. Jul. 6-án reggel 8 órakor külön vonattal indul a társaság az államvasutak nagy állomásáról a kirándulásra s a Hortobágyra 10 órakor érkezik. Rövid villásreggeli után a tanáregyesület tagjai az ott rendelkezésre álló kocsikon fogják a gulyákat, méneseket stb. megtekinteni, Déli 2 órakor ebéd s délután 3 óra 26 perczkor a rendező vonattal visszatérés. — Erkezés Debreczenbe 5 óra 29 perczkor.

A kirándulásra a bizottság a helybeli vendégeket is szivesen látja s ezek a külön, vonatra személyenként 60 krért kapnak jegyet s az egész ellátásért 1 frt 50 krt fizetnek. Ugy a külön vonatra érvényes, mint ellátási jegyek f. é. jul. 2-ig Király Gynla tanácsnok

hivatalos helyiségében és Szentkirályi Tivadar helyiségében válthák ok.

A nagybányai kirándulásra a tanár egyesület tagjai közül száznál már többen jelentkeztek s minthogy több kiránduló elszállásolása akadályba ütközött, erre a jelentkezések már be vannak fejezve. A kirándulási bizottság.

II.

Elszámolás és felhívás. Az orsz. tanár egyesületi közgyűlés tagjai elszállásolási költségeinek fedezésére alulírott kezűkhöz eddig a következő szíves adományok folytak be; u. m. Dr. Kola János, Laber Mihály, Csath Zsigmond, Szilágyi Imre, Aczél Geza és Berger Jenő uraktól 5—5 frt, Balázs Ödön, Eritz Ernő, Dicsőfi József és Tarkányi Péter uraktól 3—3 frt, Mile Pál, Orokosi Vég János, Czaban Daniel és Dr. Tüdös Kálmán uraktól 2—2 frt, Medgyessy Ferencz, Gerster Gyula, Kajari Lajos, Latinovics Mihály, Budaházy Albert, Tatay Ferencz, Sz. Szabó László, Szojka Gyula és Fráter Gyula uraktól 1—1 forint összesen 59 frt. Amidőn az igen tisztelt adakozóknak a bizottság nevében meleg köszönetemet nyilvánítom, egyszersmint felkérem a t. közönséget, hogy a felelő czélra számtalan becses adományaikat minél előbb kezükbe juttatni sziveskedjenek. O l a h Károly tanácsnok.

III.

Felhívás. Felkéretnek azon t. urak, testületek és intézetek, a kikhez a tanár egyesületi közgyűlés elszállásoló bizottsága által szállások, fogatok és adományok gyűjtésére vonatkozó nyomtatott felhívások küldettek, hogy azokat kitöltve vagy üresen legkésőbb 48 óra alatt a katonai üzvosztalynál (Hungária palota II-ik emelet 15-ik ajtó) vissza juttatni sziveskedjenek.

IV.

A sajtóbizottság ülése. A tanár egyesület közgyűlésének előke-zitése czéljából alakított szerkesztő és sajtóügyi bizottság tagjai vasárnap d. e. 10 órakor a városháza kisáncstermében rövid tanácskozásra gyűlnek össze, melyre a meghívókat már kibocsátotta D o c z i Imre egyház. középisk. felügyelő, biz. elnök.

Városaink népesedési viszonyai 1777-ben.

Ezzel a czímmel rendkívüli becses és igen érdekes füzet jelent meg. Thirring Gusztáv dr. egyetemi docens, a székes-fővárosi statisztikai hivatal aligazgatója, hosszas kutatások és valódi hangyaszorgalommal összehordott anyag alapján megírta, Magyarország városainak a múlt évszázad hetvenes éveiben való viszonyairól szóló tanulmányt, amelyet aztán fel is olvasott a Magyar Földrajzi Társaságnak 1897 december 9 én tartott ülésén. Most nyomtatásban jelent meg ez a munka, a melyből a következőket emeljük ki:

1777-ben hivatalos karakterű összeírás volt Magyarország városainak népeségéről, a mely összeírás aztán jelentős alakjában latin nyelven nyomtatásban is napvilágot látott. A conscriptio — így nevezték — harmincznyolc szabad királyi várost ölel föl és pedig a Duna jobb partjáról: Sopron, Ruszt, Kőszeg, Győr, Komárom, Székesfehérvár városokat;

a Duna bal partjáról: Pozsony, Szent-György, Bazin, Modor, Nagy-Szombat, Szakoleza, Trencsén, Besztercebánya, Zólyom, Breznóbánya, Libetzbánya, Korpona, Kőrmöczbánya, Selmeczbánya, Belabánya, Bakabánya, Esztergom városokat;

a Duna-Tisza közéről: Budapest, Szeged, Zombor, városokat;

a Tisza jobb partjáról: Bártfa Kis-Szeben, Eperjes, Késmark, Lőcse, Kassa városokat és

a Tisza bal partjáról: Felsőbánya, Nagybánya, Szatmár-Németi és Debreczen városokat.

Ennek a 38 városnak az összes népesége akkoriban 269,655 lélekre rugott. 1720-tól 1777-ig, 57 év alatt az említett városok rohamosan szaporodtak lakosság tekintetében és 13 ama városok száma, a melyek lakossága

egy fél évszázad alatt megkétszereződött. (!) A népeség demográfiai viszonyait illetőleg érdekes megemlíteni, hogy a míg például a mai nap a városok népeségében a nőnem tekintélyes túlsúlyban van, (amennyiben ezer férfira 9 törvényhatósági városokban 1084. Budapesten 1066 nő jut) addig a XVIII század szobán forgó időszakban a szabad királyi városokban még a férfinem volt számosabb. Az említett 38 városban ugyanis 136.181 férfi és 133.374 nő találtatott, azaz ezer férfire csak 978 nő jutott. Ennek nemi magyarázatát az adja, hogy egyes városok kiváló tanintézetek nagy számmal kereste föl a vidéki fiatalság mely — a dolog természeténél fogva — majdnem kizárólag fiukból állott.

A conscriptio külön rovatban mutatja ki az idegen helyről tanulás czéljából ott idező fiatalságot és az erre vonatkozó adatok legtöbb esetben kimagyarázzák a gyermekek körében mutatkozó fiutöbbletet. Így Nagy Szombatban, ahol 1777-ken több rendbeli hittani intézet mellett még az ez év végen Budára (és onnan kevéssel rá Pestre áthelyezett) egyetem is fennállott, nem kevesebb mint 700, idegen helyről való fiutanuló találtatott, leánytanuló ellenben csak 12; Kassa és Debreczen iskolái, amott az akadémia és srebhi-gimnázium, itt a református kollégium, azintén számos fiutanulót (434 és 310) vonzottak magukhoz, a kikkel szemben csak 24, illetőleg 32 idegen leánytanuló akadt ott. A kettő főváros számos iskolája még nagyobb számmal gyűjtötte a maga falai közé az ország tanulni vágyó fiatalságát. Budán 634, Pesten 496 idegen eredetű fiutanulót írtak össze, míg Pest iskoláiba mindössze csak 34, Budára egyetlen egy idegen születésű leány sem iratkozott be.

A családi állapotot illetőleg azt találjuk, hogy a városokban a férfiak közül 61.5%, a nők közül 60.6% élt házasságban, míg jelenleg 60.5% és 54.5%.

Igen érdekesek a hit felekezeti viszonyok is. Az 1777. összeírás szerint ugyanis volt az összes városokban 175.116 római katolikus és 94.539 egyéb vallású, vagyis a lakosságnak 64.9 százaléka volt római katolikus és csak 35.1 százaléka volt más felekezestű. Ebből a 94.539 egyéb vallásból is 85 százalék volt ágostai és helvét hitvallású, a többi — néhány száz zsidó kivételével — görög keleti Abban az időben tehát a protestánsok aránylag jóval nagyobb számban voltak, mint ma, a mikor ugyanazokban a városban csak 19.5 százalékát teszik a népességnek. Szembeötlő a zsidók gyarapodása. Az évszázadokon át érvényes tilalmak következtében a zsidók, kik csak II. József alatt jutottak némi szabadsághoz, még Mária Terézia korában is csak néhány városban élhettek: az 1782-ki konskripció szerint Magyarország összes városában csak 732 zsidó élt, még pedig Trencsénben 327, Ujvidéken 174, Szakoleza 85, Bártfa 43, Szt-György 55, Szegeden 28, Pozsonyban 19. Modron 11 és Komáromban 4, Kétséget nem szenved, hogy 1777-ben még csekélyebb volt a számuk erre néve azonban közvetlen adatok nincsenek. Hogy azután miként gyarapodott számuk egyrészt nagy szaporaságuk, másrészt beköltözés által, annak tüzetes tárgyalása a tanulmány keretén kívül esik: elég legyen arra utalni, hogy ugyanazokban a városokban, a melyekben 1782-ben csak 732 zsidó élt, az utolsó népszámlálás szerint ma 246.000 izraelita találkozik.

A színészproletariátus megszoritása.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, jnn. 25.

Érdemes reformot tervez az országos színészegyesület: elejét akarja venni annak, hogy hivatalnok töludjanak a színészpályára, kidolgoztatott és elfogadott egy szabályzatot, mely megszorítja a színészegyesületbe való belépést és ezzel utját állja, hogy oda nem való elemek — a színészetnek és társadalomnak kárára — befurakodjanak a magyar színészetbe. A szabályzat a következőket foglalja magában:

1. Az országos színészegyesületbe felvételi vizsgálat nélkül senki sem vehető fel.

Kivételt alkotnak az országos színészeti akadémia és opera-iskola végzett növendékei a kik oklevelük alapján lépnek az egyesületbe.

2. A kik harmincz éves életkorukat meghaladták, gyakorlati felvételi vizsgálatra egyáltalában nem bocsáthatók.

3. A felvételi vizsgálatot sikerrel kiálló növendékek csak gyakorlatra vehetők fel, még pedig a körülmények és a vizsgálatot tevő tehetőséghez képest két vagy egy évi gyakorlati időtartamra.

Rendes tagul gyakorlati idő nélkül csakis olyanok vehetők fel, rendkívül és kivétel esetekben, a kik valamely hazai vagy külföldi szinpadon kiva ó tehetőségüknek jelét adtak.

4. A gyakorlatra bocsátott növendékek gyakorlati idejük letelte után véglegesen felvételt kérhetik, de e végből a felvételi bizottság előtt újra vizsgálatot kell tenniük.

5. A gyakorlati idő elteltével a gyakorlatos tartozik az igazgató és a bizalmi férfi által kiállított bizonyítvánnyal igazolni hogy:

a) az egész gyakorlati időt megszakítás nélkül valamely szintársulatnál töltötte.

b) hogy magát kifogástalanul viselte és kellő szorgalmat tanúsított,

c) hogy az egyesülettel szemben minden kötelezettségének eleget tett.

Szükség esetén a felvételi bizottság orvosi bizonyítványt kívánhat az illető egészségi állapotáról.

6. A ki a kitűzött gyakorlati idő alatt működésben nem volt és ennek okát, elfogadható akadályait nem igazolja, egyesületbe való felvételt nem kérelmezheti de ismételt gyakorlatra bocsátható. A ki másodizben nyert gyakorlati engedélyével nem él, ahhoz való jogát egyszersmindenkorra elvesztette.

7. A ki gyakorlati engedélyét bármik miatt elveszti többé felvételi vizsgálatra nem bocsátható.

A felvételi vizsgálatra az alapszabályok által kijelölt időben kell folyamodni, a ki a kijelölt időben teljesen felszerelt kérvényét be nem adja, felvételi vizsgálatra nem bocsátható.

9. A kérvény felszereléséhez okvetlenül szükséges:

a) Sajátkezűleg írott és aláírott kérvény az egyesület tanácsához, a felvételi vizsgálatra bocsátás iránt.

b) Születési bizonylat (keresztlevél).

c) Kiskoruknál (nők 18, férfiak 24 éven alul) a szülőknél vagy gyámnak hatóságilag igazolt aláírásával ellátott beleegyezése.

d) Hatósági erkölcsi bizonyítvány. Férjes nőknél, vagy olyan hajadonoknál a kik közvetlen szülői felügyelet alatt allanak és azt igazolják, erkölcsi bizonyítvány mellőzhető.

e) Iskolai bizonyítvány.

Különb fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vehetők.

10. A ki felvételi vizsgálatra bocsátatott de azon nem jelent meg, a legközelebbi felvételi vizsgálatra újra teljesen felszerelt kérvénnyel tartozik jelentkezni.

11. A felvételi vizsgálatra jelentkezőktől megkivánatják:

I. Szinpadra alkalmas hibátlan küső.

II. Megfelelő énekhang, vagy tiszta, esengő beszélő organum, fősúly fektetendő a tiszta kiejtésre, a szavak, magán- és másahangzók helyes hangoztatására.

III. A kik a drámai szakra készülnek, azoktól a magyar irodalom jelesinek, különösen színműiroknak, kiválóbb irodalmi műveinek egy a világirodalom általánosán ismert színműiroknak és színműveinek legalább némi ismerete.

Az általános műveltség mértékét a felvételi bizottság belátása szerint alakmazhatja.

12. Nyelvhibával bírók csakis a legkivételesebb és külön megokolt esetekben vehetők fel.

13. Színházi karmesterek, kik az egyesületbe felvételt óhajtatnak, okiratokkal kötelesek igazolni, hogy:

a) valamely zenekadémiát vagy karmester-képesítőiskolát kielégítő sikerrel végezték.

b) hogy valamely hazai vagy külföldi

színháznál n

évet töltöttel

c) hog

haladták;

d) Ha

igazolni, hog

állampolgár:

15. Su

tik: a) sugá

telmes kiejt

képesség; d)

a sugóknak

ERZSÉ

Idény: r

női bajó

Rendelő orvo

az országos

séges felkér

Pontos közle

kezdve. Allor

Gleich

Gyógyszerk

tok, savó

kefir; fenyő

kendzések

kamara, sz

Idény: m

Felvilágosít

EL

Debreczen

(Kismeste

örök áron

Értel

legiumi

vagy Ká

szörmény

We

Sa

a melyel

színháznál mint karmesterek már legalább egy évet töltöttek;

c) hogy a harminczöt éves kortul nem haladtak;

d) Hatósági bizonyítvánnyal kötelesek igazolni, hogy fedhetlen előéletűek és magyar állampolgárok.

15. Sugóknak jelentkezőktől megkivántatik: a) sugásra alkalmas tiszta hang, b) értelmes kiejtés, c) gyors és folyékony olvasási képesség; d) az általános műveltség mértéke a sugóknak jelentkezőkre is kiterjed.

Nyilt-tér.

Mattoni

ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely Budapest (Budán).

Idény: május 1-től szeptember 30-ig.

Kiváló gyógyhatással bír

női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos **dr. BRUCK J.** nagy korona-utca 23. az országos egészségügyi tanács r. k. tagja. **Egészséges felkérés, jutányos lakások, jó vendéglő.** — Pontos közlekedés a társaskocsikon reggeli 5 órától kezdve. Allomási hely: **Ferencz-József-tér**, a régi Lloyd-épüle közelében.

Gleichenberg gyógyhely

Steierországban.

Gyógyeszközök: Alkalikus- muriatikus források, savó, tehén- és kecsketej. [Száraz etetés kefir, fenyő és orvosi inhalláció, forrás-fecske kenderzések az egyes kabinokba, pneumatika, kamara, szénsavas aczél és pezsgő fürdők Hidegvíz-gyógyintézet.

Idény: május 1-től szeptember végéig.

Felvilágosítás és prospectus ingyen, lakás megrendelések

Gleichenberg gyógyigazgatóságánál.

Eladó ház.

Debreczenben Bethlen-utca 19. számú (Kismester-utca 1108) beltelkes ház örök áron eladó, esetleg bérbe kiadó.

Értekezhetni **Márk Endre** collegiumi főügyész úrral Debreczenben, vagy **Kálmán Lajos** ügyvéddel Bőszörményben.

Hallatlan olcsóság.

Félárnál is olcsóbb!

Paplanok két sznmélyre, karton, török vagy zsakonotból 1 frt 50 krajczártól feljebb.

Szatin vagy kazsmérből minden színben 3 frttől feljebb.

Mindenféle vászonnemű, u. m. sítónok, czérna, kreasz, hollandi, szépassági és rumburgi vásznak 1 vég 2 frt 60 krtól kezdve egész 3.— 4.50, 6—8. —12 frtig, továbbá lepedő vásznak 3/4 szélességben, — szépassági damasztpárna és dunyha szárak, asztalterítékek, törülközők és szelvétták, — bamulatos olcsó árban.

Ágyterítékek, nagy szőnyegek, valamint futó szőnyegek, esipkefüggönynek való szövet méterje 15—20—30 kr.

Zsebkendők, színes és fehér, a városban feltűnést keltettek, a mily olcsó árban, — 1 tuczat jó vászon színes vagy fehér 1 frttől kezdve egészen 4 frtig és még többféle itt fel nem sorolható cikkeket míg a készlet tart, — meses olcsón kapható nálam.

Női ruháknak való zefirek

ezelőtt 40 kr., most méterje 20 kr.

Tisztelettel

Leuchtmann Jakob

(volt várad-utca) Gáll ház Lamprechtel szemben.

Üzletem szombaton zárva van.

Nincs többé lábfájás,

sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem fagyos láb, sem lábégés.

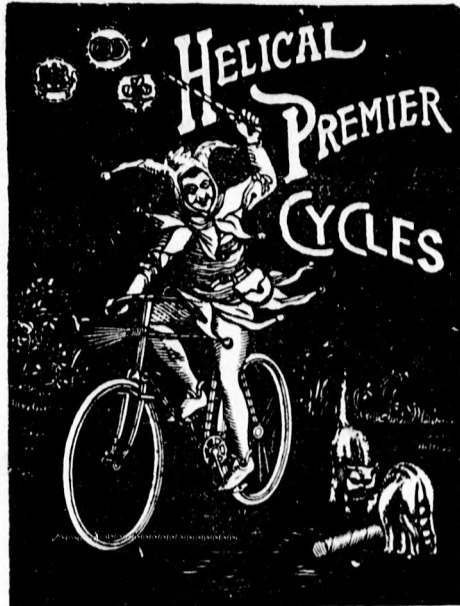
Rövid idei viselés után **megkönnyebbül** a járása annak, ki cipőjét a **Dr. Hógyes-féle** az egész világon szabadalmazott **Asbest talpbéléssel** látja el.

Párja egyszerű 60 kr., kettős vastagsága 1 frt 20 kr. Az Asbest talpbélés kitérését legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállított.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése és külön 10 kr. franco. Felvilágosítások és prospectusok, köszönetnyilvánítások ingyen.

Általános Asbest áru gyár betéti társ. Visszont eladóknak tetemes árengedmény. Egyedüli elárúsító raktár Debreczenben: **BÉKÉS LAJOS.**

The Premier Cycle Co Ltd. (Hillman Herbert Cooper.)

Gyárak: **Coventry** Anglia, **Eger** Csehország, **Doo** Nürnbergnél.

Évi készítés 60,000 bicikli.

Vezérképviselőség Magyarország részére: **Kann és Heller** Budapest, Váci-körút 62. szám.

DEBRECZEN részére

BAUER és TÁRSA

Péterfia-utca.

Görög borok

Az

ACHAIA PATRAS

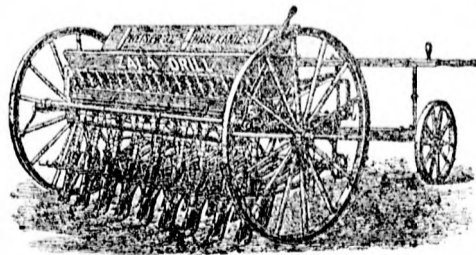

Vezérképviselőség Ausztria Magyarországra: **SCHRAUTH C. J. Bécs,**

IX. Frankgasse 4.

Kapható Debreczenben: **Csanak Józsefnél.**

Weiser J. C. mezőgazdasági gépgyára Na gykanizsán.

ZALA-DRILL sorvetőgépnünk, a melynek elmés ujtásait a nagy közönség már jól ismeri, nem szorul külön dicsőre, minden eddigi kiállításon az első díjat nyerte ugy 1897. október 1. a kisbéri nemzetközi **vetőgép versenyen** az

állami arany éremmel lett kitüntetve,

különös figyelmébe ajánlom a gazdaközönségnek egészen

aczélból készített

Sack rendszerű egy és két barázdás ekéinket,

a melyek kiváló anyagból készítve hasonlíthatlanul tartósabbak minden eddigi gyártmánynál.

Raktáron tartunk: Szecskaavágó, répa vágó, rosták ezenkívül minden talajművelő gazdasági eszközöket.

Debreczenben, Szikszay-ház a főtözsde udvarán.

Klein Jakob,

üzletvezető.

500 FORINTOT

fizetek annak, ki a **Bartilla-szajviz** használatát után újból fogláját kap, vagy szájának szaga támad. Üvege 35 kr. Csomagolásért külön 10 kr. **Bartilla A. örökösei E. Winkler Wien, 19 I. Sommergasse 1.** Kapható Debreczenben: **Mihalovits István** a „Kigyóhoz” címzett gyógyszerárban. Határozottan kérjük **Bartilla szajvizet**. Hamisítások följelentéséért jó díjazás adatik.

Óvakodjunk utánzásoktól.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni ev. ref. egyház gazdasági bizottságának f. évi 423. számú végzése folytán közhírre létezik, hogy az egyház tulajdonát képező **háztáni földek**, u. m.:

1. A Felsőbb Leányiskola telek utáni 42 hold 1439 □ öl ondódi földje lakóházzal istállóval ellátva a Vedres dűlőbe

2. A Székely Dienes-fele házastelek után 7 hold 1520 □ öl ondódi földje a Kádár-fele tanya közelében.

3. Az ispotályi szegények volt malom telke utáni 13 hold 363 □ öllet tevő földje a Czuczában az újárósi ut befordulásánál a Burai Sándor tanyája mellett.

4. A péterfi leányiskola telke utáni 7 hold 50 □ öllet tevő ondódi földje a Péterfia első dűlőjében, a Macs szelén, Geszteréden.

5. A hatvan-utezai kettős iskola 5 hold 1000 □ öllet tevő ondódi földje, mely a Kádár dűlőbe nyúl a Gyarmathi-fele tanyára.

6. A miklós-utezai leányiskola 6 hold ondódi földje az **1898 június hó 30-án d. u. 3 órakor** az egyház tanácstermében tartandó nyilvános árverésen bérbe, illetve haszonbérbe kiadni fognak, az árverési feltételek az egyház irodájában, a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Az árverezni szándékozók azzal a megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a földek a mostani határok között képezik a haszonbérles tárgyat, végre az árverezni szándékozók a kiküldetési ár 10%-át banatpenzül készpénzben, az árverelő bizottság elnökének kezébe letenni tartoznak.

Debreczen, 1898. június hó 18.

Otrokocsi Végh János

a debreczeni ev. ref. egyház gazdasági gondnoka.

Mihalovits-féle

Harmat-Crème

Arccszépítő kenőcs.

- A Harmat-Crème a legjobb arccszépítő s kőzbőr-ápoló kenőcs, mely üdév, puhívá, fehérré teszi az arcz bőrt.
  - A Harmat-Crème sem elmet, sem higanyt nem tartalmaz s teljeseen ártalmatlan hatású.
  - A Harmat-Crème nappal is használható, miután nem száraz s a poudert jól állja.
  - A Harmat-Crème nem teszi fényessé az arczot s fehérré a bőrt.
  - A Harmat-Crème kiváló jó hatású mindenemű bőrbetegségeknél: pattanások s mitesszerek (bőr-akné) elmulasztására, napégettek s szőkefűjtés arcznál, s kéznél.
  - A Harmat-Crème teljesen aszirtalan, habzerű, jó illatú arczkenőcs egy tégelyének ára egy korona.
  - A Harmat Szappan, mely a Crème hatását fokozza, darabonként 35 kr
- Főraktár a készítő **MHALOVITS I.** gyógy-szerésznél Debreczenben.

Utolsó hét

huzás már 1898. június hó 30-án.
Magy. kir. jótékonycélu államsorsjáték
főnyeremény 150,000 korona.

A összes nyeremények összege 365,000 korona. Sorsjegyek a **2 forintért** kaphatók a lottó-igazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámház, félemelet), ahová a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi só- és adóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegy-árusok közegnél.

Budapesten, 1898. aprilis hó.

Magy. kir. lottó-igazgatóság.

Kiadó tanyabirtok.

Özv Buday Józsefné Király Ilona tulajdonát és néhai Buday Sándor hagyatékát képező Szepes- és Ebes-pusztai összesen **54 2/3 nyilast** vagyis 307 1/2 kat. holdat tevő 32 kat. hold dohánytermelési engedéllyel ellátott négy tanyabirtok, együtt vagy külön-külön folyó évi október hó 1-től számítandó **hat évre** haszonbérbe kiadó.

Értekezni lehet iránta Debreczenben Kossuth utcán 65 szám alatt **Dr. Király Ferenczcel**.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya.

Borszék

Gyógyfürdő Erdélyben, Csikmegyében fenyvesek hazájában.

Fürdőidény tartama: **Jun. 15. Szept. 15-ig.**

Utazás: Szász-Régenig vasuton, onnan az igazgatóság által szubventionált gyorskocsikon.

E gyorskocsikra előjegyzést tehetni **Miklós, Göög vállalkozóknál Sz. Régen.**

Déli utirány: Brassó, Csik-Szereda vasuton, onnan kocsin.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya, megrendelhető Igazgatóságnál Borszék.

Kapható mindenütt, (Debreczenben: **Csanak József, Szabó Zsigmond, Kohn Henrik** uraknál.

Fürdőre, borviz üzletre nézve minden felvilágosítással, prospectussal árjegyzékkel szolgál

a fürdő-üzlet igazgatóság, Borszék.

Posta és távirtda helyben.

Megrendelhető: Igazgatóság Borszék.

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

Budapest, Váci-körút 32. sz.

Ájánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült **gőzcséplőgarnitúráit**, ipari célokra alkalmas „Compound” **lokomobiljait**, teljesen vasból készült szalmakazalozó gépeit, gőz-kukoriczamorzsológépeit, Stibor-féle körfűrészgepeit.

Millenniumi kaszáló és arató-gépeit.

továbbá **SACK-féle** ekéit, vetőgépeit, boronáit és egyéb gazdaság. gépeit.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Heves-, Hajdu- és Szatmarmegye képviselői: **Markus és Schwarz** Eger—Debreczen.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben a főpostával szemben.